

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA KONYAALTI BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	44

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Personel Durumu	3
Tablo 2:2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3:2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022 Seyri).....	6
Tablo 7:İdarenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

KISALTMALAR

ASAT	Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü
AŞ	Anonim Şirket
ÇTV	Çevre Temizlik Vergisi
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması
2. Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Amortisman Ayrılmaması
3. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Trafo Yerlerinin Devir İşlemlerinin Yapılmaması
2. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
3. Banka Hesapları Arasındaki Para Aktarımlarının Muhasebeleştirilmesinde Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın Kullanılmaması
4. Hurdaya Ayrılmış Taşınırın Satış İşleminin Sonra Muhasebe Kayıtlarından Çıkışının Yapılmaması
5. Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Belli Bir Süre Gerektiren İşlerde Sözleşme Düzenlenmemesi
6. Parasal Limit Dahilinde Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidi Yapılmaması ve Doğrudan Temin Alımlarının EKAP'a Kaydedilmemesi
7. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması
8. Yaklaşık Maliyetin Piyasa Rayiçlerini Yansıtılmaması
9. Kültür Merkezinde Yer Alan Salonlar İçin Belirlenen Ücret Tarifesinin Uygulanmayarak Ücretsiz Kullanılması
10. Sosyal Tesislerin İşletilmesine İlişkin Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
11. Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İş Yerlerinin Bulunması
12. Evsel Katı Atık Bertaraf Bedelinin Gelir Tarife Cetvelinde Yer Almaması
13. İlan ve Reklam Vergisi Mükellefiyetlerinde Eksiklikler Bulunması

14. İndirimli Emlak Vergisi Uygulamasından Şartları Taşımayan Kişilerin Yararlandırılması
15. İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması
16. Kaynak Suları Harcının Alınmaması
17. Otopark Gelirlerine İlişkin Payların Takibinin Yapılmaması
18. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması
19. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Konusu Dışında Hükümler İçermesi
20. Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belge Aranılmadan Ödeme Yapılması
21. Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Kayıtlara Alınış Sırasına Göre Ödenmemesi
22. Ön Ödemelerde Mahsup Sürelerine Uyulmaması
23. Gecekondu Fonundaki Tutarların Konusu Dışında Kullanılması
24. İmara Aykırı Yapılara İlişkin Encümen Kararlarının Uygulanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Konyaaltı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev Ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir. Sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Konyaaltı Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 31 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 2 birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından

atanan 2 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 24 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1:Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	430	175
Sözleşmeli Personel	82	78
Kadrolu İşçi	150	64
Geçici İşçi	80	6
Toplam	742	323
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	1200	971

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Konyaaltı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2:2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Eklene / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	44.938.000,00	19.463.000,00	+6.835.826,23 -566.378,63	70.670.447,60	68.084.006,43	2.586.441,17	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	7.175.000,00	2.994.000,00	+1.090.965,96 -100.413,56	11.159.552,40	10.746.311,39	413.241,01	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.500,00	161.930.000,00	181.327.000,00	+65.220.180,42 -35.135.180,42	373.348.500,00	314.892.537,47	58.455.962,53	0
04	Faiz Giderleri	0	11.000.000,00	1.500.000,00	0	12.500.000,00	12.208.617,60	291.382,40	0
05	Cari Transferler	26.212,20	4.002.000,00	1.270.000,00	+926.000,00 -160.000,00	6.064.212,20	5.827.390,00	217.250,00	19.572,20
06	Sermaye Giderleri	1.806.269,43	35.325.000,00	27.446.000,00	+6.009.610,00 -11.373.610,00	59.213.269,43	36.185.023,12	23.028.246,31	0
07	Sermaye Transferleri	0	630.000,00	0	+153.000,00	783.000,00	782.510,86	489,14	0
08	Borç Verme	0	2.000.000,00	0	+1.045.000,00	3.045.000,00	3.045.000,00	0	0
09	Yedek Ödenek	0	13.000.000,00	21.000.000,00	-33.945.000,00	55.000,00	0	55.000,00	0
Toplam		1.838.981,63	280.000.000,00	255.000.000,00	0,00	536.838.981,63	451.771.396,87	85.048.012,56	19.572,20

İdarenin 2022 mali yılı bütçesi ile 280.000.000,00 TL ödenek ve 255.000.000,00 TL ek ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 1.838.981,63 TL ile 2022 yılı ödenek toplamı 536.838,981,63 TL olmuştur. Yıl içinde 451.771.396,87 TL bütçe gideri yapılmış, 85.048.012,56 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Tablo 3:2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Velirleri	149.870.000,00	125.471.063,42	580.865,89	124.890.197,53	83,33
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	44.930.000,00	34.161.074,31	134.635,87	34.026.438,44	75,73
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.210.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05-Diğer Gelirler	162.990.000,00	185.366.111,77	69.444,94	185.296.666,83	113,69
06- Sermaye Gelirleri	151.400.000,00	25.067.137,00	0,00	25.067.137,00	16,56
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	(-)1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	509.400.000,00	370.065.386,50	784.946,70	369.280.439,80	72,49

(*)Bütçe başlangıç gelir tahmini 260.000.000,00 TL olup, yıl içinde 249.400.000,00 TL gelir karşılığı ek

ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 509.400.000,00 TL'ye çıkarılmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dahil edilmiş haliyle, Belediyenin “Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli”ne göre hazırlanmıştır.

Tabloya göre 2022 yılında net bütçe geliri %72,49 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%83,33), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%76,73), alınan bağış ve yardımlar (%0), diğer gelirler (%113,69) ve sermaye gelirleri (%16,56) ile beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	70.670.447,60	68.084.006,43	96,34
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	11.159.552,40	10.746.311,39	96,30
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	373.348.500,00	314.892.537,47	84,34
04- Faiz Gideri	12.500.000,00	12.208.617,60	97,67
05- Cari Transferler	6.064.212,20	5.827.390,00	96,09
06- Sermaye Giderleri	59.213.269,43	36.185.023,12	61,11
07- Sermaye Transferleri	783.000,00	782.510,86	99,94
08- Borç Verme	3.045.000,00	3.045.000,00	100
09- Yedek Ödenekler	55.000,00	0	0
Toplam	536.838.981,63	451.771.396,87	84,16

(*)280.000.000,00 TL olan başlangıç ödeneği, yıl içinde 256.838.981,63 TL ek ödenek alınarak bütçe gideri tutarı 536.838.981,63 TL'ye yükseltilmiştir.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gider tutarı dahil edilmiş haliyle, Belediyenin “Bütçe Gider Kesin Hesap Cetveli”ne göre hazırlanmıştır.

Tabloya göre 2022 yılında bütçe giderleri %84,16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye transferleri (%99,94), faiz giderleri (%97,67), personel giderleri (%96,34), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%96,30), cari transferler (%96,09), mal ve hizmet alım giderleri (%84,34) ve sermaye giderleri (%61,11) ile beklenenin altında, borç verme ise beklenen kadar (%100) gerçekleşmiştir.

İdarenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021- 2020Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	53.370.055,47	64.897.237,14	125.471.063,42	21,60	94,34
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.357.298,68	15.171.620,49	34.161.074,31	46,48	125,16
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	249.042,71	305.210,18	0,00	22,55	-100
Diğer Gelirler	72.070.464,42	93.735.057,18	185.366.111,77	30,06	97,76
Sermaye Gelirleri	25.072.000,75	15.301.400,00	25.067.137,00	-38,97	63,82
Toplam	161.118.862,03	189.410.524,99	370.065.386,50	17,56	95,38
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.206.658,41	1.067.054,42	784.946,70	-11,57	-26,44
Net Toplam	159.912.203,62	188.343.470,57	369.280.439,80	17,78	96,07

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 180.936.969,23 TL'lik (%96,07) net artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 18.989.453,82 TL (%125,16), diğer gelirlerde 91.631.054,59 TL (%97,76), vergi gelirlerinde 60.573.826,28 TL (%94,34), sermaye gelirlerinde 9.765.737,00 TL (%63,82) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki %125,16 oranındaki artışın sebebi 2022 yılı içerisinde elde edilen diğer hizmet gelirlerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022 Seyri)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	33.461.153,43	37.151.504,30	68.084.006,43	11,03	83,26
SGK Devlet Prim Giderleri	5.248.629,04	6.020.542,79	10.746.311,39	14,71	78,49
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	113.665.179,52	141.646.031,48	314.892.537,47	24,62	122,31
Faiz Giderleri	9.260.329,70	10.736.282,44	12.208.617,60	15,94	13,71
Cari Transferler	2.878.408,73	3.969.629,29	5.827.390,00	37,91	46,80
Sermaye Giderleri	13.132.697,13	20.770.008,26	36.185.023,12	58,15	74,22
Sermaye Transferleri	542.020,00	607.280,63	782.510,86	12,04	28,85
Borç Verme	2.062.500,00	2.005.640,00	3.045.000,00	-2,76	51,82
Toplam	180.250.917,55	222.906.919,19	451.771.396,87	23,66	102,68

İdarenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 228.870.977,68 TL (%102,68) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında, mal ve hizmet alım

giderlerinde 173.246.505,99 TL (%122,31), personel giderlerinde 30.932.502,13 TL (%83,26), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinde 4.725.768,60 TL (%78,49), sermaye giderlerinde 15.415.014,86 TL (%74,22), borç vermede 1.039.360,00 TL (%51,82), cari transferlerde 1.857.760,71 TL (%46,80), sermaye transferlerinde 175.230,23 TL (%28,85) ve faiz giderlerinde 1.472.335,16 TL (%13,71) tutarında artış bulunduğu görülmüştür. Sermaye giderlerindeki artışın sebebi kamulaştırmaz el atma davalarına ilişkin ödemelerden kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İdarenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 444.729.763,39 TL, Faaliyet Geliri 512.499.528,72 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 67.769.765,33 TL olarak gerçekleşmiştir.

İdarenin doğrudan hissedar olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7:İdarenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Konyaaltı Temizlik İnşaat Organizasyon Tic. ve San AŞ	50.000,00	50.000,00	100
2	Feslikan Tur.AŞ	7.000.000,00	7.000.000,00	100
3	Antalya Zeytinpark Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret AŞ	10.000.000,00	1.000.000,00	10
4	Antalya Fuarçılık İşletme ve Yatırım AŞ (ANFAŞ)	55.000.000,00	15.040,00	0,02734
5	Antalya Yön. Dan. Elektrik Enerjisi Üretim Hiz. İnş. Taah. San. Ve Tic. AŞ (ALDAŞ)	33.000.000,00	198.000,00	0,60

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Konyaaltı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap

planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Temel Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez

değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Konyaaltı Belediyesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

İdare adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespit işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in “Kayıt ve Kontrol İşlemleri” başlıklı 5'inci maddesine göre; kamu idarelerinin, mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına almaları gerektiği ifade edilmiştir. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı yine Yönetmelik'in 5'inci maddesinde açıklanmış olup, buna göre “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazların” maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı; fiili envanterlerinin emlak vergi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve cetvellere kaydedileceği; bu taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkarıp fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

2014 yılında tamamlanan taşınmaz ve muhasebe kayıtları sonrası, anılan Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde; Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilerek maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alma işlemi için tamamlama tarihi öngörülmüştür. Bu nedenle, 31.12.2017 tarihine kadar tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklara ilişkin "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesine göre; maddi duran varlıklar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile bu maddede geçen hükümlere göre işlem yapılacağı ifade edilmiştir. Maddeye göre, edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınması, bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların ise muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kamu idareleri tarafından mülkiyetlerinde bulunan taşınmazlarına ilişkin değer tespit işlemlerinin en son 31.12.2017 tarihine kadar biliniyorsa maliyet bedelleri ile bilinmiyorsa gerçeğe uygun değerleri (rayiç değerleri) belirlenmek suretiyle gerek taşınmaz sistemine icmal cetvelleri ile gerekse muhasebe sistemine ilgili maddi duran varlık hesapları ile kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdare adına tapuda kayıtlı bulunan toplam 27 adet taşınmaz için gerçeğe uygun değer (maliyet bedeli/rayiç değer) tespit çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında taşınmaz kayıtlarının güncellenerek tapu kayıtları ile uyumlu

hale getirildiği ifade edilmişse de cevap ekinde yer alan belgelerin kontrolü neticesinde çalışmaların başlatıldığı anlaşılmış olup bulgu metninde yer alan taşınmazlara dair işlemlerin tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

Taşınmaz hesaplarının İdare'nin dönem sonu mali tablolarında gerçek değerleri ile yer almasını teminen İdare adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespit işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Amortisman Ayrılmaması

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı'nda kayıtlı bir kısım duran varlık için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliği'n 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın niteliğini açıklayan 202'nci maddesinde bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın işleyişini açıklayan 203'üncü maddesine göre maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yıl sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedilmelidir.

Amortisman ve Tükenme Payları başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğin "Amortisman ve Tükenme Payı Ayırma Yöntemi" başlıklı 5'inci maddesinde; duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmasında normal amortisman yönteminin uygulanacağı ve bu yöntemle göre varlıklar için amortisman ve tükenme payları, varlığın yararlanılma süresine göre Tebliği'n Ek-1'inde yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Tebliğin amortisman ve tükenme payı süre ve oranlarının açıklandığı Ek-1 listesi kontrol edildiğinde 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı'nda yer alan 01.06 alt kodlu köprüler, 01.07 alt kodlu yollar ve 01.99 alt kodlu diğer yeraltı ve yerüstü düzenleri hesapları için amortisman süresinin 20 yıl, yıllık ayrılacak amortisman oranının ise yüzde beş olarak belirlendiği görülmüştür.

Yapılan incelemede; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı'nda kayıtlı köprüler,

yollar ve diğer yeraltı ve yerüstü düzenleri için amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Mali tabloların tam ve güvenilir bilgi sunması için amortisman tabi varlıklara mevzuat hükümlerinin öngördüğü süre, yöntem ve oranlarda amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 3: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

İdarenin ortağı olduğu şirketin bilançosunda kayıtlı sermaye katılım payı ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı tutarların uyuşmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 181'inci maddesinde bu hesabın mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları, bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş ve hesabın işleyişi de 182'nci maddesinde açıklanarak hangi işlemlerde bu hesabın nasıl kullanılacağı açıklanmıştır.

Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 72 ve 73'üncü maddelerinde anonim şirketin sermaye artırımını başvurusu ve ticaret sicili işlemlerinin yürütüldüğü ticaret sicili müdürlüğüne yapılacak tescil başvurusunda verilecek belgeler izah edilmiştir. Buna göre, anonim şirket şeklinde kurulan belediye şirketlerinde, nakdi bedelin en az %25'nin tescilden önce bir bankaya şirket adına yatırılması gerisinin de kararın tescilini izleyen 24 ay içinde ödenmesi zorunlu olup aksi takdirde yani sermaye artırımının tescil edilememesi halinde, genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ve alınmışsa izin geçersiz hale gelir.

Yapılan incelemede; Feslikan Turizm Anonim Şirketi'ne ait 31.12.2022 tarihli dönem sonu bilançosunda İdareye ait olan sermaye payının 7.000.000,00 TL değerinde olduğu görülmüş ancak İdareye ait dönem sonu düzenlenen mali tablolarda Feslikan Turizm Anonim Şirketine ait İdarenin sermaye payının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'nda 9.000.000,00 TL olarak kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

Yine Antalya Ticaret Sicili Müdürlüğü 2023-GD-3378 sayılı 27.01.2023 tarihli yazısında Konyaaltı Temizlik İnşaat Organizasyon Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi bünyesinde İdareye ait sermaye payının 50.000,00 TL değerinde olduğu ancak dönem sonu düzenlenen mali tablolarda, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler

Hesabı'nda 100.000,00 TL olarak kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında Konyaaltı Tem.İnş.Org.Tic.ve San.A.Ş.'nin sermaye artışına ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu tespit; Kurum tarafından Antalya Ticaret Sicil Müdürlüğü 22.03.2023 tarih ve 2023-GD-6337 sayılı düzenlenen ticaret sicil tasdiknamesi ile tescili sağlanarak düzeltilmiştir.

Feslikan Tur.A.Ş.'nin sermaye artışına ilişkin olarak ise tescil işlemlerine başlanıldığı ancak tescil süreci devam ettiği için konuya ilişkin düzeltme kaydı tarafımıza sunulamamıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Trafo Yerlerinin Devir İşlemlerinin Yapılmaması

İdarenin mülkiyetinde bulunan trafo yerlerinin devir bedeli karşılığı TEDAŞ adına tescil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Bir İdareye Ait Taşınmaz Malın Diğer İdareye Devri" başlıklı 30'uncu maddesinde, kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılmayacağı, taşınmaz mala ihtiyacı olan idarenin, Kanun uyarınca taşınmazın bedelini tespit edeceği ve ödeyeceği bedeli de belirten bir yazı ile taşınmaz sahibi idareye devir için başvuracağı belirtilmiştir.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Taşınmaz Temini İşlemleri" başlıklı 19'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, dağıtım faaliyetinde bulunan lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin lisansa konu faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini taleplerine yönelik işlemlerin 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre TEDAŞ tarafından yürütüleceği, taşınmaz temini taleplerinin TEDAŞ tarafından değerlendirileceği ve uygun görülmesi halinde TEDAŞ tarafından karar alınacağı, alınan kararların kamu yararı kararı yerine geçeceği ve herhangi bir makamın onayına tabi olmayacağı ifade edilmiştir.

Kamulaştırma Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkartılan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü Taşınmaz Teminine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Taşınmaz Devri" başlıklı 8'inci maddesinde, Kamulaştırma Kanunu gereğince TEDAŞ tarafından taşınmaz maliki ilgili kuruma devir talebinde bulunulacağı, taşınmaz maliki

kurumun uygun bulması halinde TEDAŞ adına tescil işlemlerinin sağlanacağı ve taşınmaz maliki olan kuruma devir bedelinin ödenmesi için TEDAŞ tarafından elektrik dağıtım şirketine bildirim yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, enerji dağıtım faaliyetlerine konu taşınmazların devir talebi söz konusu olduğunda taşınmaz maliki kamu idaresi tarafından TEDAŞ adına tescil işlemlerinin yapılarak devir bedelinin ödenebilmesi için elektrik dağıtım şirketine TEDAŞ tarafından bildirim yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; İdarenin mülkiyetinde yer alan, imar planında trafo yeri olarak belirlenen ve halihazırda üzerinde trafo bulunan 14 taşınmaza ilişkin herhangi bir devir bedeli belirlenmediği ve devir tescil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

BULGU 2: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

İdare mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yeraltı ve yerüstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin “Cins Tashihlerinin Yapılması” başlıklı 10'uncu maddesinde ise; kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerektiği, tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülüğün kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye ait olduğu ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin taşınmaz envanterinde mevcut kullanım şekilleri ile örtüşmeyen taşınmazlar bulunmakla birlikte İdare tarafından cins tashih çalışmalarının da

devam ettığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan değerlendirmeler çerçevesinde, İdareye ait taşınmazların cins tashihlerin yapılmamış olması sebebiyle bilançoda 25 hesap grubu içerisinde yer alan maddi duran varlıklar bu haliyle kayıt ve tutar olarak doğruyu ve gerçeği yansıtmamaktadır. Söz konusu taşınmaz kayıtlarının mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Banka Hesapları Arasındaki Para Aktarımlarının Muhasebeleştirilmesinde Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın Kullanılmaması

İdarenin banka hesapları arasında yapılan para aktarımlarının, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı kullanılmadan muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 70'inci maddesinde, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın, hazır değerler hesap grubunda sayılan hesaplar içerisinde tanımlanmayan ve niteliği itibarıyla bu grupta izlenmesi gereken diğer değerlerin izlenmesi için kullanılacağı; hesabın işleyişine ilişkin 72'nci maddesinde ise, muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatların bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı'na alacak kaydedileceği; bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenlerin ise bu hesaba alacak, 102 Banka Hesabı'na borç kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede; İdarenin banka hesapları arası para aktarımlarında aracı hesap olarak 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı kullanılmadan muhasebeleştirme işlemlerinin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında Yönetmelik hükmü gereği 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın kullanılmaya başlanıldığı ifade edilmişse de mevzuata aykırı duruma yönelik yapılan işlemin rapor dönemi olan 2022 yılına etkisi bulunmamaktadır.

Mali Hizmetler Müdürlüğü bünyesindeki ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatların ilgili Yönetmelik hükmü gereği 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın kullanılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Hurdaya Ayrılmış Taşınırın Satış İşleminde Sonra Muhasebe Kayıtlarından Çıkışının Yapılmaması

Hurdaya ayrılan dayanıklı taşınırın elden çıkarılmasına rağmen taşınırın ve birikmiş amortismanlarının muhasebe kayıtlarından çıkışının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 224'üncü maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı hesaba ilişkin "Hesabın İşleyişi" başlıklı 225'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci alt bendinde; bu hesapta kayıtlı varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların satış bedelinin 100 Kasa Hesabı, 102 Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na borç, kayıtlı değerinin bu hesaba alacak kaydedileceği, ayrıca satış değeri 800 Bütçe Gelirleri Hesabı'na alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabı'na borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri gereğince, hurdaya ayrılarak 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenen varlıkların elden çıkarılmasıyla birlikte kayıtlı değerinin bu hesaptan, birikmiş amortismanlarının ise 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'ndan çıkışına ilişkin muhasebe kaydının yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 60.512,00 TL tutarında 11 adet hurdaya ayrılan taşınırın satış suretiyle elden çıkarıldığı ancak 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığı yalnızca 102 Bankalar Hesabına borç 600 Gelirler Hesabı'na alacak kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bulgu doğrultusunda gerekli işlemlerin yapıldığı ifade edilmişse de mevzuata aykırı duruma yönelik yapılan işlemlerin 2022 yılı mali tablolarında yer alan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar ile 299 Birikmiş Amortismanlar hesaplarına etkisi bulunmamaktadır.

Bahse konu muhasebe kayıtlarının yapılmaması neticesinde İdare'nin dönem sonu mali tablolarında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş

Amortismanlar Hesabı söz konusu tutar kadar doğruyu ve gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 5: Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Belli Bir Süre Gerektiren İşlerde Sözleşme Düzenlenmemesi

Doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen ve malın teslimi veya hizmet alımının belli bir süreyi gerektirdiği işlerde sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan Temine İlişkin Açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinin 22.1.1.3'üncü alt maddesinde; bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu, bir defada yapılacak alımlarda ise sözleşme yapılmasının idarelerin takdirine bırakıldığı hüküm altına alınmıştır. Buna karşılık, 22'nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Buna göre doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda sözleşme düzenlenmesi idarenin takdirinde olan ve zorunluluk arz etmeyen bir husus olup gerçekleşmesi belli bir süreyi gerektiren alımlarda ise sözleşme düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarece doğrudan temin yöntemiyle yapılan gazete abonelikleri, aylık gıda alımları ve araç kiralamaları, periyodik bakım onarımlar gibi mal teslimi ve hizmet alımlarının belli bir süreyi gerektirmesine rağmen sözleşme yapılmaksızın gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Belli bir süreyi gerektiren ve doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen mal teslimi ve hizmet alımlarında yüklenici ile sözleşme imzalanması gerekmektedir.

BULGU 6: Parasal Limit Dahilinde Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidi Yapılmaması ve Doğrudan Temin Alımlarının EKAP'a Kaydedilmemesi

Parasal limitler dahilinde doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilen satın almalara ilişkin ilgili gerçek veya tüzel kişilerin yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı ve söz konusu alımların EKAP'a bildirilmediği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit İşlemleri" başlıklı 30.5.4'üncü maddesinde; 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım

yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği ifade edilmiştir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30.9.2'nci maddesinde; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, parasal limitler dahilinde doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilen satın alma işlemlerinde, Kamu İhale Kurumunun internet sayfasından yasaklılık kontrolünün yapılmadığı, alım yapıldıktan sonra ise buna ilişkin bilgilerin EKAP'a kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Doğrudan teminle yapılan alımlarda yasaklılık sorgulamasının yapılması, yapılan alımların EKAP'a kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Aşılması

İdarenin, 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 728.072 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci

maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395 TL'yi, diğer idarelerin 72.752 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımlarında ödeneğin %59,31'i olmak üzere 19.346.058,21 TL, hizmet alımlarında %19,46 olmak üzere 13.674.350,01 TL kullanıldığı, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarında, her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 8: Yaklaşık Maliyetin Piyasa Rayiçlerini Yansıtması

Yaklaşık maliyet hesabında piyasa rayicinin doğru tespit edilememesi sebebiyle bazı mal ve hizmet alım ihalelerinin iptal edildiği görülmüştür.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktar ve Fiyatların Tespiti" başlıklı 8'inci maddesinde; Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde ilgili maddede sayılan hükümlerin esas alınacağı, idarenin yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabileceği, fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda fiyat sorulacak kişi ve kuruluşlara yazılan yazıda fiyatı tespit edilecek iş grubu veya iş kaleminin ayrıntılı özelliklerine yer verileceği, fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı koşulları taşıyan yazılarla başvurulacağı ve fiyatların KDV hariç isteneceği, istenen özellikleri taşımayan veya gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmadığı düşünülen fiyat bildirimleri ve proforma

---

faturaların değerlendirmeye alınmayacağı ve buna ilişkin gerekçelerin yaklaşık maliyet hesap cetvelinde gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktar ve Fiyatların Tespiti" başlıklı 8'inci maddesinde; İdarenin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında; alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini isteyeceği ancak, idarenin, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları değerlendirmeye almayacağı değerlendirilmeye alınmayan fiyat bildirimleri ile proforma faturaların değerlendirmeye alınmama gerekçelerinin de hesap cetvelinde belirteceği, alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurmak suretiyle, anılan maddede yer alan hükümler çerçevesinde elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyeti hesaplayacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Tekliflerin Alınması ve Değerlendirilmesi" başlıklı 16'ncı maddesinin "16.3 Yaklaşık Maliyetin Üzerindeki Teklifler" bölümünde; ihale komisyonunun; yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen her hangi bir husus olup olmadığını, yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellemenin doğru yapıp yapılmadığını, verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtmayı yansıtmadığını, sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese edeceği ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahip olduğu ve yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebileceği ve bu durumda sorumluluğun idareye ait olacağı hükmüne yer verilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihale uygulama yönetmeliklerinde istenen özellikleri taşımayan ve gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan fiyat bildirimleri ile proforma faturaların kabul edilmemesi gerekmektedir. Yaklaşık maliyetin doğru ve gerçekçi bir şekilde belirlenmesini teminen; verilen teklif fiyatların piyasa rayiçlerini yansıtmayı yansıtmadığı sorgulamasında mukayese edilerek ekonomik açıdan en avantajlı teklif ve varsa ikinci teklifin belirlenmesi veya verilen teklifin uygun bulunmaması halinde ise ihalenin

iptaline karar verilmesi, Kamu İhale Genel Tebliğ hükümleri uyarınca kayıt altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, yıl içerisinde yapılan 43 ihaleden 9'unun iptal edildiği; ihalelerin 5'ine teklif gelmemesi, 4'ünün ise yaklaşık maliyetin üzerinde teklif gelmesi nedeniyle iptaline karar verildiği tespit edilmiştir.

Muhtelif gerekçelerle iptal edilen ihalelerden dört tanesinin yaklaşık maliyetin üzerinde teklif gelmesi nedeniyle; yaklaşık maliyet hesabında yeterli araştırmanın yapılmadığı, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtan koşulların göz önünde bulundurulmadığı, kamu idaresi ihtiyacının zamanında giderilememesi ve yeniden ihaleye çıkılması nedeniyle idarece ayrıca ek mali külfete katlanıldığı anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında yaklaşık maliyetin üzerinde alınan tekliflerin, yaklaşık maliyet tespiti için fiyat bildirmeleri talep edilen firmaların ekonomik durumu gerekçelendirerek verdikleri tekliflerinin kısa süre için geçerli olacağını bildirmeleri ile piyasalarda yaşanan artışlardan kaynaklandığı ayrıca ekonomik açıdan en avantajlı fiyat teklifin güncellenen yaklaşık maliyetin çok üzerinde olduğunun tespiti nedeniyle bazı ihalelerin iptali yönünde karar alındığı ifade edilmişse de mevzuat hükümlerinde belirtildiği üzere alım konusu malın ve hizmetin niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek fiyat alınması ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi noktasında yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas gerçek piyasa rayiçlerinin bu fiyat bildirimleri ya da proforma faturalar üzerinden tespit edilmesi uygun olacaktır.

Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi noktasında, yaklaşık maliyete esas miktar ve fiyatların piyasa rayiçleri göz önünde bulunarak gerçekçi bir şekilde hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 9: Kültür Merkezinde Yer Alan Salonlar İçin Belirlenen Ücret Tarifesinin Uygulanmayarak Ücretsiz Kullandırılması

İdareye ait Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde yer alan 5 adet salon ve 1 adet fuaye alanının kullanımına ilişkin tarife belirlendiği halde, bazı sivil toplum kuruluşlarına konser, tiyatro ve gösteri tarzı etkinlikler için ücretsiz olarak kullandırıldığı görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin de içinde bulunduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya

---

kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un diğer fıkralarında birinci fıkra hükmünün istisna ve muafiyetleri tek tek sayılmış, altıncı fıkrasında ise Cumhurbaşkanı'nın birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi ve kurumları tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Kaldı ki, ücretsiz kullanılan yerler için belediye meclisi tarafından karar alınarak yürürlüğe konulan Gelir Tarife Cetveli'nde salon kullanım ücret tarifeleri belirlenmiştir. Söz konusu gelir tarife cetvelinde herhangi bir muafiyet ya da indirim de söz konusu değildir.

Kanunla haklarında muafiyet hükmü bulunmayan, Cumhurbaşkanı tarafından da muafiyet tanınmayan, belediye gelir tarife cetvelinde de öngörülmeleyen kişi ve kurumlara İdareye ait bir salonun ne amaçla olursa olsun ücretsiz veya indirimli tarife üzerinden kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 10: Sosyal Tesislerin İşletilmesine İlişkin Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

İdareye ait sosyal tesislere ilişkin olarak bu tesislerden elde edilen gelirlerin ayrı bir hesapta izlenip muhasebeleştirilmediği ve mevzuatın gerektirdiği raporların düzenlenmediği görülmüştür.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesine göre, büyükşehir belediyelerince sosyal tesisler kurulup işletilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 2022/1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in "Ortak Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde; kurum amirlerinin bizzat ya da denetim elemanları marifetiyle sosyal tesislerin işlemlerini, defter ve belgelerini zaman zaman ve her halükarda yıl sonlarında denetleyeceği, düzenlenecek denetim raporlarının kurumlarda muhafaza edileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca yine 2022/1 no.lu Tebliğ'in 7'nci maddesinde; bu Tebliğde belirtilen esasların yanı sıra, 7/7/2017 tarihli ve 30117 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ (Sayı: 2017-6)'in uygulanmasına da devam olunacağı ifade edilmiştir.

2017/6 sayılı Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ'in 5'inci maddesinde

ise; kapsam dahilindeki idarelerin, sosyal tesislerin bakım ve onarımlarının yaptırılabilmesini sağlamak amacıyla, bu tesislerden yıl içinde elde edilen gelirlerin brüt tutarının % 5'inden az olmamak üzere ayıracağı tutarları ayrı bir hesapta tutarak söz konusu ihtiyaçlar için harcayacağı ve bu hesaptan yapılacak harcamalarda, hizmetin sunumu açısından ihtiyaç duyulan döşeme ve demirbaş alımlarında Başbakanlık ve/veya Bakanlıkça çıkarılmış veya çıkarılacak olan tasarruf genelgesi, talimat ve tebliğlere uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında; her bir sosyal tesis yöneticisi tarafından Faaliyet Sonuçları Değerlendirme Raporu hazırlanarak takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar tesisin bağlı olduğu birim yöneticisine gönderileceği ifade edilmiştir. Bu raporların birim yöneticisi tarafından konsolide edilerek Mart ayı sonuna kadar üst yöneticinin bilgisine sunulacağı ve kurumun internet sayfasında kamuoyu ile paylaşılacağı da belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdareye ait sosyal tesislerin iş ve işlemlerine yönelik yıl sonu itibarıyla Tebliğ hükümleri uyarınca düzenlenmesi gereken Denetim Raporu ile Faaliyet Sonuçları Değerlendirme Raporu'nun hazırlanmadığı, sosyal tesislerin bakım ve onarımlarının yaptırılabilmesini sağlamak amacıyla, bu tesislerden yıl içinde elde edilen gelirler üzerinden belirlenen oranda hesaplanıp ayrı bir hesapta izlenmesi gereken tutarlara ait işlemlerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sosyal tesislere ilişkin yıl sonunda düzenlenmesi gereken Faaliyet Sonuçları Değerlendirme Raporu ile Denetim Raporu'nun hazırlanması, tesislerin bakım ve onarımlarının yaptırılabilmesi amacıyla elde edilen gelirlerin brüt tutarının % 5'inden az olmamak üzere ayrılacak tutarların ayrı bir hesapta tutularak söz konusu ihtiyaçlar için harcanması gerekmektedir.

BULGU 11: Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İş Yerlerinin Bulunması

İdarenin yetki ve sorumluluk alanında faaliyette bulunan iş yerlerinden önemli bir kısmının çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, verginin mükellefinin ise binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binaların kullanılması ile başlayacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, Belediyenin yetki alanına giren ÇTV'nin konusu, ticari işyerleri ile diğer şekilde kullanılan binalar olup, mükellefi ise bu binaları kullanan gerçek ve tüzel kişilerdir. Yine anılan Kanun'da ÇTV'ye ilişkin olarak işyerlerine özel herhangi bir muafiyet ve istisnaya yer verilmemiştir.

Vergi Dairesi Başkanlığından temin edilen verilere göre belediye sınırları içerisinde 13.600 iş yeri faal durumdadır. Ancak, İdare tarafından yıl sonu itibari ile 4.597 iş yerine çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edildiği görülmüştür. Faal iş yerleri ile karşılaştırıldığında, 9.003 adet iş yerine ÇTV mükellefiyeti tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisindeki faal işyerlerine ÇTV mükellefiyetlerinin tesis edilmesi ve gelir kaybına sebebiyet verilmemesi açısından söz konusu vergi kaynağına yönelik etkin bir yoklama ve takip mekanizması oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 12: Evsel Katı Atık Bertaraf Bedelinin Gelir Tarife Cetvelinde Yer Almaması

Gelir Tarife Cetveli'nde evsel katı atık bertaraf bedeline yer verilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15 inci maddesinde, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinde evsel katı atık tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıklar olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun "İzin Alma, Arıtma ve Bertaraf Etme Yükümlülüğü" başlıklı 11'inci maddesinin on ikinci fıkrasında; büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlü oldukları belirtilmiş, bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacakların, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınacağı ve tahsil edilen ücretlerin, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılmayacağı ifade edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı tarafından çıkarılan 02.04.2015 tarihli Resmî

Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği’nin “Belediyelerin Görev ve Sorumlulukları” başlıklı 8’inci maddesinin üçüncü fıkrasında; Büyükşehir ilçe belediyelerinin; bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hükümlere uymakla, Yönetiminden sorumlu olduğu atıkların oluşumunun önlenmesi ve atık azaltımını da içeren atık yönetim planlarını hazırlamak ve Bakanlığa sunmakla, bu plan doğrultusunda çalışmalarını yürütmek ve gerekli önlemleri almakla, Büyükşehir belediyesinin atık yönetim planlarının hazırlanmasına katkı sağlamakla, Belediye atıkları ile ilgili mevzuat kapsamında yönetiminden sorumlu olduğu atıkları kaynağında ayrı toplamak/toplattırmakla, aktarma istasyonuna taşımakla ve ikili toplama sistemi ile atık getirme merkezi kurmak/kurdurtmakla, toplanan atıklara ilişkin bilgi ve belgeleri Bakanlığa sunmakla, yönetiminden sorumlu olduğu atıkların yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını, taşınmasını ve işlenmesini önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bahse konu Yönetmeliğin “Atık Yönetimi Maliyetinin Karşılanması” başlıklı 17’nci maddesinde; atıkların yönetiminden kaynaklanan harcamaların, kirleten öder ilkesine göre, genişletilmiş üretici sorumluluğu kapsamındaki ve/veya atıkların yönetiminden sorumlu olan gerçek ve/veya tüzel kişiler tarafından karşılanmasının esas olduğu ifade edilmiştir.

İlgili madde hükmü gereğince; hizmetten yararlananlar harcamalara katılmakla yükümlü olduğundan, belediye meclisince katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretine ilişkin bir tarife belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Gelir Tarife Cetveli’nde evsel katı atık bertaraf bedeline yer verilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, yaklaşık 10 yıldır düzenli olarak mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanarak Belediye Meclisince karara bağlanarak Büyükşehir Belediyesine gönderilmesine karşın tarifeye esas bedellerin tahsil edilememesi nedeniyle Belediye bütçesinde her hangi bir açığa sebep olmamak adına gelir tarifesinde bu kaleme yer verilmediği bununla beraber evsel katı atık bertaraf bedelinin ASAT tarafından tahsil edilerek Belediye bütçesine aktarılmaya başlanması durumunda Belediyenin ilgili ay yapacağı meclis toplantısında görüşülerek gelir tarifesine alınmasının sağlanacağı ifade edilse de söz konusu bedelin gelir tarife cetveline alınması ilgili mevzuatın gereği olup ASAT tarafından tahsili beklendikten sonra tarifeye alınacağı şeklindeki yaklaşım isabetli değildir.

Belediyelere bir yetki ve imtiyaz olarak verilmiş olan evsel katı atıkların bertarafına

ilişkin yapılacak harcamalara, kirleten öder ilkesine göre, hizmetten yararlanan gerçek ve tüzel kişilerin katılımının sağlanması noktasında belediye meclisince evsel katı atık bertaraf bedeline ilişkin tarifenin belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 13: İlan ve Reklam Vergisi Mükellefiyetlerinde Eksiklikler Bulunması

İdarenin yetki ve görev alanı içinde faaliyet gösteren iş yerlerine ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesine göre; belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklam, ilan ve reklam vergisine tabidir. Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise, ilan ve reklam vergisinin mükellefinin; yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Tarife ve Nispet" başlıklı 15'inci maddesinde; dükkân, ticari ve sınai müesseseler ile serbest meslek erbaplarınca çeşitli yerlere asılan ve takılan levha, yazı, resim gibi her çeşit sabit ilan ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamların metrekaresinden yıllık olarak alınabilecek taban ve tavan tutarlar belirlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Vergi ve Harç Tarifelerinin Tespiti" başlıklı 96'ncı maddesinde; 15'inci maddede belirtilen vergi ve harç tarifelerinin Kanun'da belirlenen alt ve üst sınırları aşmamak üzere Cumhurbaşkanı tarafından tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleri tarafından asılan tabela, levha, ışıklı tabela vb. aracılığıyla yapılan her çeşit ilan ve reklamlardan m² başına Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen tutarda ilan ve reklam vergisi alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Vergi Dairesi Başkanlığından temin edilen verilere göre belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren 13.600 iş yerinin bulunduğu ancak ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis edilen 927 adet iş yerinin olduğu tespit edilmiştir. İlan ve reklam vergisi mükellefiyeti açısından, faal iş yeri sayısından Büyükşehir Belediyesinin yetki ve sorumluluğu altında bulunan iş yerleri çıkarıldığında dahi ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis edilen iş yeri sayısının çok düşük kalacağı anlaşılmaktadır.

İlan ve reklam vergisi gelirlerinin olması gerekenden çok daha düşük kaldığı, vergi kaybına sebebiyet verilmemesi noktasında söz konusu vergi kaynağının daha verimli bir şekilde kullanılması ve bundan sonraki süreçte ilan ve reklam vergisi mükellefiyetinin sağlıklı bir

şekilde tesis edilebilmesi için etkin bir yoklama ve takip mekanizması oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 14: İndirimli Emlak Vergisi Uygulamasından Şartları Taşımayan Kişilerin Yararlandırılması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre indirimli emlak vergisinden yararlanma şartlarını taşımayan kişilerin söz konusu indirimden yararlandığı görülmüştür.

1319 sayılı Kanun'un “Nispet” başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında; Cumhurbaşkanının, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup on sekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İndirimli emlak vergisi uygulamasına ilişkin oranları belirleme yetkisi önceden Bakanlar Kurulu'nda iken, bu yetki 02.07.2018 tarih ve 700 sayılı KHK'nın 59'uncu maddesiyle Cumhurbaşkanına devredilmiştir.

Anılan hükmün verdiği yetkiye dayanılarak 2006/11450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirli şartları taşıyan kişilerin indirimli emlak vergisi oranı, 2007 ve sonraki yıllar için sıfıra indirilmiştir. Söz konusu indirimden yararlanacak kişilerin sağlaması gereken şartlar ise 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nda ve Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğlerinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

12.05.2005 tarihli ve 25813 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 44 seri numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'ne göre; hiçbir geliri olmadığını taahhüt eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, gelir vergisine tabi hizmet karşılığı elde edilen herhangi bir gelirin olmaması; mükelleflerin, bu türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir meskene sahip olmaları halinde ise bu değişikliği mükellefiyetlerinin bulunduğu belediyeye bildirmesi gerekmektedir. Ayrıca söz konusu Tebliğ'de indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunarak indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin, cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacağı düzenlenmiştir.

27.07.2011 tarihli ve 28007 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 57 seri numaralı Emlak

Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde ise; emlak vergisi mükelleflerinden emlak vergisi bildirim dışında bir belge talep edilmeyeceği; emlak vergisi işlemlerinde mükellefler tarafından bildirilen hususların teyidinin, mükelleflerden belge istenmeden belediyelerce ilgili kurum ve kuruluşlardan elektronik ortamda yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu düzenlemelerle, mükelleflerin kolay ve hızlı bir şekilde kanuni haktan yararlanması ve mükelleflere külfet doğuracak taleplerde bulunulmaması gerektiği ortaya konulmaktadır. Ancak indirimden yararlanan kişilerin beyanlarının doğruluğunu ve indirim şartlarını taşıyıp taşımadıklarını teyit etmek amacıyla, etkin bir mekanizmanın kurulması; Emlak Vergisi gelir kaybının önlenmesine ve gerçek dışı taahhütte bulunan mükelleflerden alınması gereken verginin, cezalı ve gecikme faizi ile birlikte alınmasına imkân sağlayacaktır.

Yapılan incelemelerde; Belediyeden indirimli emlak vergisinden yararlanan mükelleflerin listesi istenmiş olup, bu indirimden yararlanan 5.216 kişi olduğu görülmüştür. Söz konusu kişilerin gerekli şartları taşıyıp taşımadığına ilişkin yapılan örneklem çalışmasında indirimli emlak vergisinden yararlanan mükellefler arasından 50 kişi seçilmiş ve seçilen kişilerden 3'ünün muafiyet kapsamında olmaması gerektiği, oransal olarak değerlendirildiğinde ise %6 oranında bir hatanın olduğu görülmüştür. Yapılan örneklem çalışması neticesinde indirimli emlak vergisinden yararlanma şartlarını taşımayan kişilerin söz konusu indirimden yararlandığı tespit edilmiştir.

Gelir kaybına sebebiyet verilmemesi noktasında emlak vergisi mükellefiyetlerine ilişkin etkin bir takip mekanizması oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 15: İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları içerisinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının "İşyeri Açma İzni Harcına" tabi olduğu belirtilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı ifade edilmiştir. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek

kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı belirtilmiştir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde ise, bu Kanun hükümlerinden muaf tutulan iş yerleri düzenlenmiştir.

Diğer yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun “Emre Aykırı Davranış” başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında; yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verileceği ve bu cezaya emri veren makam tarafından karar verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre, bir işletmenin, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunması mümkün değildir. Ruhsatsız çalıştığı tespit edilen işletmelere mevzuatta düzenlenen müeyyidelerin uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Vergi Dairesi Başkanlığından temin edilen verilere göre, belediye sınırları içerisinde 13.600 adet faal iş yeri bulunmaktadır. Bahse konu Vergi Dairesi Başkanlığından alınan bu işyeri sayısı içerisinde avukatlık büroları, eczaneler, doktor muayenehaneleri, muhasebe büroları, özel eğitim kurumları, noterler gibi belediyeden ruhsat almak zorunda olmayan Kanun hükümlerinden muaf işyerleri de bulunmaktadır.

Belediye kayıtlarına göre; belediye sınırları içerisinde toplam 2.945 adet işyerinin belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı aldığı tespit edilmiştir. Faal işyeri sayısının 13.600 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ruhsat verilen 2.945 adet işyeri dışında geriye kalan 10.655 adet işyerinin tamamının Belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf işyeri olamayacağı kanaatine varılmaktadır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren iş yerlerinin tespitine ilişkin etkin bir yoklama ve takip mekanizmasının oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 16: Kaynak Suları Harcının Alınmaması

Belediye sınırları içindeki kaynaktan çıkarılarak şişelenen ve satılan kaynak suyundan harç alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 63'üncü maddesinde, özel kaplara doldurulup satılacak olan kaynak sularının belediyelerce denetlenerek hangi kaynaklara ait olduklarını gösterecek şekilde bu kaplara özel işaret konulmasının kaynak suları harcına tabi olduğu, 64'üncü maddesinde, kaynak suları harcını, kaynak sularını özel işaretli kaplara doldurup satanların ödemekle mükellef oldukları, 65'inci maddesinde, kaynak suları harcının maddede gösterilen hadler içerisinde düzenlenecek tarifeye göre alınacağı, 66'ncı maddesinde, kaynak suları harcının, bu suların satışa arzı için kaplara doldurulmasını müteakip, kaplar üzerine özel işaret konulması sırasında bu işi yapan belediyeye makbuz karşılığı peşin ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu mevzuat hükümlerine göre; belediyelerin kaynak suları harcı alabilmesi için, şişelenen suların kaynaktan alınıp alınmadığının denetlenmesi ve şişeleme esnasında özel işaret konulması hizmetlerinin verilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediye sınırları içerisinde yer alan Doyran Mahallesi mevkiinde kaynak suyu bulunduğu ve özel bir firma tarafından kaynağından çıkarılıp şişelenerek ülke genelinde satışa sunulduğu tespit edilmiştir. Buna karşın belediye tarafından yukarıda yer verilen Kanun hükümleri çerçevesinde şişelenen suların kaynaktan alınıp alınmadığının denetlenmesi ve şişeleme esnasında özel işaret konulması hizmetlerinin verilmemesi nedeniyle kaynak suları harcının alınmadığı anlaşılmıştır.

Belediye sınırları içerisinde Doyran Mahallesi Mevkiinden çıkarılan kaynak suyuna ilişkin hizmetlerin verilerek belediye gelirleri arasında sayılan kaynak suları harcının alınması gerekmektedir.

BULGU 17: Otopark Gelirlerine İlişkin Payların Takibinin Yapılmaması

Büyükşehir Belediyesi tarafından araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlerden ilçe belediyelerine gönderilmesi gereken payın tahsiline ilişkin takibin yapılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin (f) bendinde büyükşehir ve ilçe belediyelerinin; büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde,

sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmekle yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde; 7'nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'sinin büyükşehir belediyelerinin geliri olduğu ifade edilmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiştir. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve saymanın şahsen sorumlu olduğu ve bu fıkra hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etme ve işletme, işlettirme veya kiraya verme görevlerinin büyükşehir belediyelerine ait olduğu ve buraların işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesi nedeniyle elde edilen gelirlerin %50'sinin Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçe belediyelerine nüfusları oranında aktarılması gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen, işlettirilen veya kiraya verilen araç park yerlerinden elde edilen gelirlerden, İdareye verilmesi gereken payın aktarılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından Büyükşehir Belediye nezdinde söz konusu alacağın tahsiline yönelik başvuru ve takip işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 18: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

İşçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmaması nedeniyle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi (2022 yılında 755 TL) Türk Lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelgesi'nde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün

değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı, 26 işçinin 103 ile 405 gün arasında değişen birikmiş yıllık izinleri olduğu tespit edilmiştir.

Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde izin ücreti ödenmesi gerekeceğinden; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde belirtilen azami süreye uygun olarak kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 19: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Konusu Dışında Hükümler İçermesi

İdare ile yetkili sendika arasında yapılan Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin konusu dışında hükümler içerdiği görülmüştür.

Anayasa'nın "1. Genel ilkeler" başlıklı 128'inci maddesinde, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümlerinin saklı olduğu hüküm altına alınmıştır.

01.09.2019 tarihli ve 30875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın Genel Hükümler başlıklı birinci kısmının "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında, bu Kararda düzenlenmeyen mali ve sosyal haklar hakkında ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin bir ve ikinci fıkralarında, belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin esaslara dair; 375 sayılı Kanun

Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde de sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutar ile sınırlı olduğuna dair hükümlere yer verilmiştir.

Kurum ile sendika arasında imzalanan Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin 1'inci maddesinde “Hukuki dayanak” başlığı altında, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri sözleşmenin dayanağı olarak belirtilmiştir.

Yapılan incelemede sosyal denge tazminatı sözleşmesinde, yukarıda belirtilen Kanunlar ve Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak aşağıda belirtildiği üzere;

“İşverenin Hak ve Yükümlülükleri”, “Sendikanın Yükümlülükleri”, “Başvuruların Yanıtlanması”, “Sosyal Çalışmalarda Yardımcı Olmak”, “Sendika Temsilcilik Odası İlan Tahtası Tahsisi”, “Çalışanlarla İlgili Talimatlar”, “Çalışanların Listesinin Verilmesi”, “Sendika Yönetici ve Temsilcilerinin İşyeri Sendikal Çalışmaları”, “Sendika ve Şube Yöneticileri ile Sendika Temsilcileri ve Yetkileri Güvencesi” “Sendika Üyelerinin Hakları”, “Üyelik Aidatı”, “Sendikal İzinler”, “Diğer Haklar ve Ücretli İzinler”, “İş Sağlığı ve Güvenliği” başlıkları altında sözleşmenin konusu ile bağdaşmayan hükümlere yer verilmemesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Yetkili sendika ile yapılacak Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmelerine konusu ile bağdaşmayan hükümlere yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 20: Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belge Aranılmadan Ödeme Yapılması

Mevzuatında belirlenmiş mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ait ödemelerde vadesi geçmiş vergi borcu sorgulaması yapılmadığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un “Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları” başlıklı 22/A maddesine göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranması zorunluluğu getirmeye ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve

oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı'nın yetkili olacağı; aynı maddenin devamında takibata yetkili tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği'nin "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" bölümünde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle 5.000 liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir.

Yapılan incelemede mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle 5.000 liranın üzerinde yapılan bazı ödemeler sırasında hak sahiplerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılmadan ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

İdari para cezasına muhatap olmamak ve vergi kaybına sebebiyet vermemek için mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin 5.000 liranın üzerinde yapılacak ödemeler sırasında, hak sahiplerinin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılması gerekmektedir.

BULGU 21: Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Kayıtlara Alınış Sırasına Göre Ödenmemesi

Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği ancak sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı

borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 249'uncu maddesinde, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği düzenlenmiştir.

İdarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle alınan mal, hizmet ve yapım karşılığı tutarları 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na kaydedeceği ve ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabı'na kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı tespit edilmiştir.

Nakit yetersizliği nedeniyle bütçe emanetine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Ön Ödemelerde Mahsup Sürelerine Uyulmaması

Açılan avans ve kredilerin mahsubunun yasal süresi içinde yapılmadığı ve süresinde mahsubu yapılmayan avanslara gecikme zammı uygulanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Ön Ödeme” başlıklı 35'inci maddesi ile Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in “Ön Ödemelerde Mahsup Süresi ve Sorumluluk” başlıklı 11'inci maddesinde kısaca; Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek suretiyle ön ödeme yapılabileceği, maddenin devamında ise her mutemetin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlü olduğu aksi halde süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Aynı zamanda 25.12.2017 tarihli ve 55 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğünün Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğde; belirtilen sürede mahsup edilmeyen avansların, mahsup edilmesi gereken tarihten itibaren, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme

Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci maddesi hükmüne göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte, anılan Kanun hükümlerine göre ilgili mutemetten tahsil edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin kayıtlarında yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak yasal süresinden sonra kapatılan avansların olduğu buna karşın süresinde mahsup edilmeyen avansların hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte ilgili mutemedinden tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Açılan avans ve kredilerin süresi içerisinde mahsup edilmesi aksi halde ilgili mutemedinden gecikme zammı hesaplanarak tahsili gerekmektedir.

BULGU 23: Gecekondu Fonundaki Tutarların Konusu Dışında Kullanılması

775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulan fon hesabındaki tutarın konusu dışında belediye cari giderlerinde kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesi gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla 13'üncü maddesinde belirtilen yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

Bahse konu Kanun'un 13'üncü maddesinde ilgili fonda toplanan paraların; bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında, ıslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında, kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'unun, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon

hesabına aktarılacağı ve kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verileceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından %10'unun oluşturulan fon hesabına aktarılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Fonun teşkili ve muhasebeleştirilmesine ilişkin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12'nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paraların gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedileceği, diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulacağı ifade edilmiştir. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esasların uygulanacağı da hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, gecekondu fonu hesabında yer alan toplam 5.200.000,00 TL tutarındaki gelirin kredi geri ödemesi, muhtelif mal ve hizmet alımı gibi belediyenin cari giderleri için kullanıldığı tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu gereğince oluşturulan fonda toplanan paraların Kanun'da belirtilen yerlerde kullanılması, konusu dışında cari harcamalarda kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 24: İmara Aykırı Yapılara İlişkin Encümen Kararlarının Uygulanmaması

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar için düzenlenen yapı tatil zabıtlarına ilişkin mevzuatta öngörülen süre içerisinde ruhsat alınmayan veya ruhsata uygun hale getirilmeyen yapılara yönelik encümen kararlarının yerine getirilmediği, imara aykırılığın giderilmemesi halinde ek mali külfetlerin doğabileceği anlaşılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun “Ruhsatsız veya Ruhsat ve Eklerine Aykırı Olarak Başlanan Yapılar” başlıklı 32'nci maddesinde, ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığının ilgili idarece tespitinin yapılacağı, yapının mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında; durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı

sahibine tebliğ edilmiş sayılacağı, bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibinin, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak mührün kaldırılmasını isteyeceği, aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mührün kaldırılarak inşaatın devamına izin verileceği ifade edilmiştir.

Aksi durumda ruhsatın iptal edileceği, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binaların, belediye encümeni kararını müteakip belediye tarafından yıktırılacağı ve masrafının yapı sahibinden tahsil edileceği, yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabileceği veya yıktırılabilceği, bu durumda yıkım maliyetlerinin %100 fazlası ile ilgili idareden tahsil edileceği, ilgili idarenin ödememesi durumunda 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılara ilişkin düzenlenen 102 adet yapı tatil zaptının bulunduğu, ancak hiçbirini için yıkım işleminin uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bahsi geçen 102 adet yapıda yapılacak yıkım işlemi için belediyenin yeterli ekip ve ekipman olmaması nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu göre 04.04.2023 tarih ve 2023/218489 sayılı kaçak yapı yıkım hizmet alım işi ihalesi düzenlendiği ancak ihalenin katılım olmaması nedeniyle iptal edildiği için yıkım işlemlerinin yapılamadığı, ilerleyen süreçte söz konusu yapılardaki aykırılıkların yıkımına ilişkin ihalelerin tekrar yapılarak imara aykırılıkların giderileceği ifade edilse de halihazırda imara aykırılıkların devam ettiği anlaşılmaktadır.

Yıkım kararı alınan ruhsatsız ya da ruhsat eklerine aykırı yapılara ilişkin gerek ek mali külfet gerekse ileride telafisi mümkün olmayan zararlar ile karşılaşılması için mevzuat hükümleri çerçevesinde encümen kararlarının uygulanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Mevzuatta Belirtilen Sıra Göre Ödenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde "Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Kayıtlara Alınış Sırasına Göre Ödenmemesi" başlığıyla değiştirilerek yer verilmiştir.
Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğüne Evsel Atık Bertaraf Ücretlerinin Tahsil Edilmemesi ve Belediyeye Aktarılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Diğer Bulgular" bölümünde "Evsel Katı Atık Bertaraf Bedelinin Gelir Tarife Cetvelinde Yer Almaması" başlığıyla değiştirilerek yer verilmiştir.
Çevre Temizlik Vergisi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı Mükelleflerine İlişkin Verilerin Sağlıklı Bir Şekilde Takibinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim

			Raporu'nda "Diğer Bulgular" bölümünde "Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İş Yerlerinin Bulunması" başlığıyla değiştirilerek yer verilmiştir.
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Konusu Dışında Hükümler İçermesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Diğer Bulgular" bölümünde "Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin Konusu Dışında Hükümler İçermesi" başlığıyla yer verilmiştir.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Diğer Bulgular" bölümünde "İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması" başlığıyla yer verilmiştir.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu devam etmekte olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Diğer Bulgular"

			bölümünde “Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Aşılması” başlığıyla değiştirilerek yer verilmiştir.
--	--	--	---